

Kyotoavtalen og skog

Grunnlaget for det internasjonale klimasamarbeidet er FNs klimakonvensjon fra 1992. Konvensjonen har som mål at konsentrasjonen av klimagasser skal stabiliseres på et nivå som vil forhindre farlig, menneskeskapt påvirkning.

Kyotoprotokollen fra 1997 er forankret i klimakonvensjonen. Gjennom Kyotoprotokollen er industrilandene gitt tallfestede utslippsforpliktelser for perioden 2008-2012. Samlet skal industrilandene redusere utslippene med 5% i forhold til 1990-nivået. For Norge innebærer Kyotoprotokollen at gjennomsnittlige årlige utslipp i perioden 2008-2012 ikke skal være høyere en 1% over 1990-nivået.

I utgangspunktet er kravene knyttet til nettutslipp av klimagasser, da både utslipp og opptak av klimagasser ligger inne i Kyotoprotokollen. Opptak kan imidlertid bare i svært begrenset grad tas med i regnskapet.

Kyotoavtalens regler om skog

For binding av CO₂ i skog er det artiklene 3.3 og 3.4 i Kyotoprotokollen som er relevante:

Etter artikkel 3.3 skal landene (med forpliktelser) regne inn endringer i karbonlageret som følge av menneskepåvirket skogreising ("afforestation and reforestation") og avskoging ("deforestation) som har skjedd etter 1990.

Det er her snakk som etablering av ny skog. Med "afforestation" menes skogreising på arealer som ikke har vært skogbevokst de siste 50 årene. "Reforestation" er knyttet til skogreising på arealer som har vært uten skog mindre enn 50 år. Treslagsskifte fra lauvskog og furuskog til granskog kan ikke godtgjøres under artikkel 3.3.

For 1. avtaleperiode 2008-2012 vil opptaket av klimagasser i skog etter artikkel 3.3 bli tilnærmet 0 i Norge.

Etter artikkel 3.4 kan landene inkludere endringer i karbonlageret av andre aktiviteter, gitt at disse er direkte menneskepåvirket og har funnet sted etter 1990.

Skogskjøtsel (forest management) er en mulig aktivitet under artikkel 3.4.

Det ble i Kyotoprotokollen fastsatt øvre grenser for hvor mye det enkelte land kunne godskrives for etter artikkel 3.4. For Norge er grensen 1,5 mill. tonn CO₂ (tilsvarer omtrent 5% av den faktiske bindingen).

Generelt innebærer regelverket at regnskapet for skog skal inkludere karbonlagerendringer både i levende og død biomasse og i jorda. Derimot kan ikke karbon lagret i treprodukter tas med. Det er også satt som krav at opptakene skal beregnes i form av "verifiserbare endringer i karbonlagrene innenfor hver forpliktellesperiode".

Norges utslippsforpliktelser og skog

Muligheten for å kunne godskrive binding av CO₂ i skog på denne måten, kom inn helt i sluttfasen i forhandlingene om Kyotoprotokollen. I og med at de enkelte lands utslippsforpliktelser var framforhandlet på et tidligere tidspunkt, framsto muligheten for å godskrive binding av CO₂ i skog som et grep for å redusere landenes utslippsforpliktelser. Dette førte til at godskriving av binding av CO₂ har vært sterkt omstridt.

Både Stoltenberg I- og Bondevik II-regjeringen bestemte seg derfor for å ikke utnytte muligheten til å godskrive 1,5 mill. tonn CO₂ i det norske klimaregnskapet. Norges Skogeierforbund viste forståelse for dette, og beklaget at skog var blitt brukt i et forhandlingsspill for å redusere utslippsforpliktelsene. Skogeierforbundet gav uttrykk for at satsing på skog burde komme i tillegg til, og ikke i stedet for, tiltak for å redusere utslippene.

I desember 2006 bestemte regjeringen seg likevel for å utnytte mulighetene til å godskrive opptak av CO₂ i skog etter artikkel 3.4. De bestemte imidlertid at bindingen av CO₂ i skog skulle brukes til å overoppfylle Norges forpliktelser etter Kyotoavtalen (i stedet for å redusere forpliktelsene på utslippssiden). Dette var i tråd med det råd Skogeierforbundet gav før vedtaket ble truffet.

Nils Bøhn
Norges Skogeierforbund